

**Eötvös Loránd Tudományegyetem
Informatikai Kar**

Webes alkalmazások fejlesztése

8. előadás

Webszolgáltatások megvalósítása (ASP.NET WebAPI)

Cserép Máté
mcserep@inf.elte.hu
<http://mcserep.web.elte.hu>

Készült Giachetta Roberto jegyzete alapján
<http://www.inf.elte.hu/karunkrol/digitkonyv/>

Webszolgáltatások megvalósítása

A webszolgáltatás

- A *webszolgáltatás (web service)* olyan protokollok és szabályok gyűjteménye, amely lehetővé teszi alkalmazások közötti platform független adatcserét hálózaton keresztül
 - azaz a rendszernek egy, vagy szolgáltatója (*service provider*) biztosítja a funkcióknak olyan felületét, amelyet a fogyasztók (*service consumer*) elérhetnek
 - a fogyasztó lehet bármilyen alkalmazás, weblap, ...
 - a kommunikációra számos protokollt és megoldást használhat, pl. *SOAP (Simple Object Access Protocol)* és *WSDL (Web Services Description Language)*, vagy *REST*
 - lehetővé teszi a *szolgáltatásorientált architektúra (Service Oriented Architecture, SOA)* létrehozását

Webszolgáltatások megvalósítása

REST

- A *REST (Representational State Transfer)* egy szoftver architektúra típus, amely lehetővé teszi skálázható, nagy teljesítményű elosztott hálózati alkalmazások fejlesztésére
 - elsősorban HTTP alapon kommunikál alapvető HTTP utasítások (**GET**, **POST**, **PUT**, **DELETE**, ...) segítségével
 - megszorításokat ad a rendszernek:
 - kliens-szerver modell,
 - egységes interfész,
 - állapotmentes kommunikáció,
 - réteges felépítés,
 - kiegészíthetőség (*code on demand*)
 - a támogató szoftverek a *RESTful alkalmazások*

Webszolgáltatások megvalósítása

ASP.NET WebAPI

- Az *ASP.NET WebAPI* egy RESTful alkalmazások fejlesztését lehetővé tevő keretrendszer
 - az MVC architektúrát valósítja meg, a tevékenységeket *vezérlők* felügyelik, amelyek adott erőforrásra és utasításra reagálnak
 - az adatokat alapértelmezetten *JSON (Javascript Object Notation)* formátumban továbbítja, de a kliens kérésének megfelelően automatikusan tudja a formátumot módosítani
 - könnyen integrálható az ASP.NET MVC webalkalmazásokkal
 - NuGet-ből telepíthető (*ASP.NET WebAPI* csomag)

Webszolgáltatások megvalósítása

JSON

- A JSON egy egyszerű formátum objektumok szöveges leképezése, pl.:

```
{ // objektum
  "id": 1234, // attribútum
  "group": "tool",
  "name": "hammer",
  "responsible": { "name" : "John" },
                  // összetett attribútum
  "materials": [ // tömb attribútum
    { "name": "steel" },
    ...
  ]
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- A vezérlőkben (**ApiController**) valósítjuk meg a HTTP akcióműveleteket (**Get**, **Post**, ...)
 - a visszatérési érték a HTTP válasz törzsébe (*body*) kerül, ekkor egy **OK** (200) válasz készül
 - amennyiben nincs visszatérési érték (**void**), akkor egy **No Content** (204) válasz kerül kiküldésre
 - a műveletek feloldása az elérési útvonal leképezésének (**HttpRequest**) megfelelően történik, alapértelmezetten a **<domain>/api/<vezérlő>/<paraméterek>** formában
 - a műveletek csak korlátozottan túlterhelhetőek
 - az erőforrás címe mellett tartalmat is szolgáltatathatunk, amit a kérés törzsébe helyezünk (**FromBody**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
public class ProductsController : ApiController {
    IList<string> products; // modell
    ...
    // elérés GET /api/products/
    public IEnumerable<string> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }

    // elérés: GET /api/products/1
    public string Get(int id) {
        return products[id];
        // adott termék lekérése
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Vezérlők

- Pl.:

```
// elérés: POST /api/products/  
public void Post([FromBody] string product) {  
    // meg kell adnunk, hogy a tartalom a  
    // törzsben található  
    products.Add(product);  
}  
  
// elérés: DELETE /api/products/1  
public void Delete(int id) {  
    products.RemoveAt(id);  
}  
}
```


Webszolgáltatások megvalósítása

Konfiguráció

- A WebAPI használatba vétele előtt az ASP.NET alkalmazást megfelelő konfigurációval (elsősorban az útvonal feloldás leírásával) kell ellátnunk
 - az útvonalelérés konfigurációját a `WebApiConfig` osztály `Register` művelete végzi (az `App_Start` könyvtárban) :
`config.Routes.MapHttpRoute (`
 `name: "DefaultApi",`
 `routeTemplate: "api/{controller}/{id}", ...`
 `);`
 - az `Application_Start` eseménykezelőben ezt a műveletet át kell adnunk a globális konfigurációnak:
`GlobalConfiguration.Configure (`
 `WebApiConfig.Register);`

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- A webszolgáltatás műveletei nem csak primitív típusokat, de összetett, *adatátviteli objektumokat* (*Data Transfer Object*, *DTO*) is közölhetnek
 - DTO bármilyen objektum lehet, ami szerializálható (az elvárt formátumban), azaz leképezhető primitív értékekből álló felépítésre
 - a felépítését úgy kell megválasztanunk, hogy az belső adatokat, illetve szükségtelen, vagy körkörös hivatkozásokat (pl. entitásobjektum esetén) ne tartalmazzon
 - visszaadhatunk egyedileg konfigurált HTTP üzenetet is (**HttpResponseMessage**), amelyet aszinkron módon is létrehozhatunk (**IHttpRequestResult**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
public class Product { // DTO típus
    public Int32 Id { get; set; }
    public String Name { get; set; }
}
```

```
public class ProductsController : ApiController {
    ...
    // elérés GET /api/products/
    public IEnumerable<Product> Get() {
        return products; // összes termék lekérése
    }
    ...
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Adatszolgáltatás

- Pl.:

```
public class ProductsController : ApiController {  
    ...  
    // elérés GET /api/products/  
    public HttpResponseMessage Get() {  
        return new HttpResponseMessage()  
        { // egyedileg összeállított üzenet  
            StatusCode = HttpStatusCode.OK,  
            Content = new ObjectContent<Product>(  
                products,  
                Configuration.Formatters.JsonFormatter)  
            // megadjuk a kódot és a tartalmat  
        };  
    }  
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- A HTTP műveletek megfeleltetése vezérlő műveleteknek lehet

- automatikus, a név kezdőszelete alapján történik, pl.:

```
public class ProductsController : ApiController
{
    ...
    // elérés: GET /api/products/1
    public Product GetSingleProduct(int id) { ... }
    ...
    // elérés: DELETE /api/products/1
    public void DeleteProduct(int id) { ... }
    ...
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- manuális, attribútumok segítségével megjelölve a HTTP műveletet (`HttpGet`, `HttpPost`, `HttpDelete`, ...) és az elérési útvonalat (`Route`), pl.:

```
public class ProductsController : ApiController
{
    ...
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [Route("api/myproducts/{id}")]
    [HttpGet]
    public Product FindProduct(int id) { ... }
    ...
}
```

- a manuális útvonal feloldást külön kell jeleznünk:
`config.MapHttpAttributeRoutes();`

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- az útvonal megjelölésénél lehetőségünk van
 - előtagot adni a vezérlőnek (**RoutePrefix**)
 - tetszőleges módon elhatárolni a paramétereket (további útvonal komponensek hozzáadásával)
 - megszorításokat adni a paraméterekre, úgymint típus (**bool, datetime, decimal, double, float, guid, int, long**), hosszúság (**length, maxlength, maxlength**), érték (**min, max, range, values**), alak (**alpha, regex**)
 - meghatározni a prioritást (**RouteOrder**), amennyiben több műveletre is illeszkedik az útvonal
- a típusmegjelölés lehetővé teszi a túlterhelést, mivel a típusnak megfelelő műveletet tudja futtatni a rendszer

Webszolgáltatások megvalósítása

Műveletek elérése

- pl.:

```
[RoutePrefix("api/myproducts")] // előtag
public class ProductsController : ... {
    ...
    // elérés: GET /api/myproducts/1
    [Route("{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(int id) { ... }

    // elérés: GET /api/myproducts/tools/item/1
    [Route("{group:values(tools|machines)}/
            item/{id:int:min(1)}")]
    public Product GetProduct(string group,
                                int id) { ... }
}
```


Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

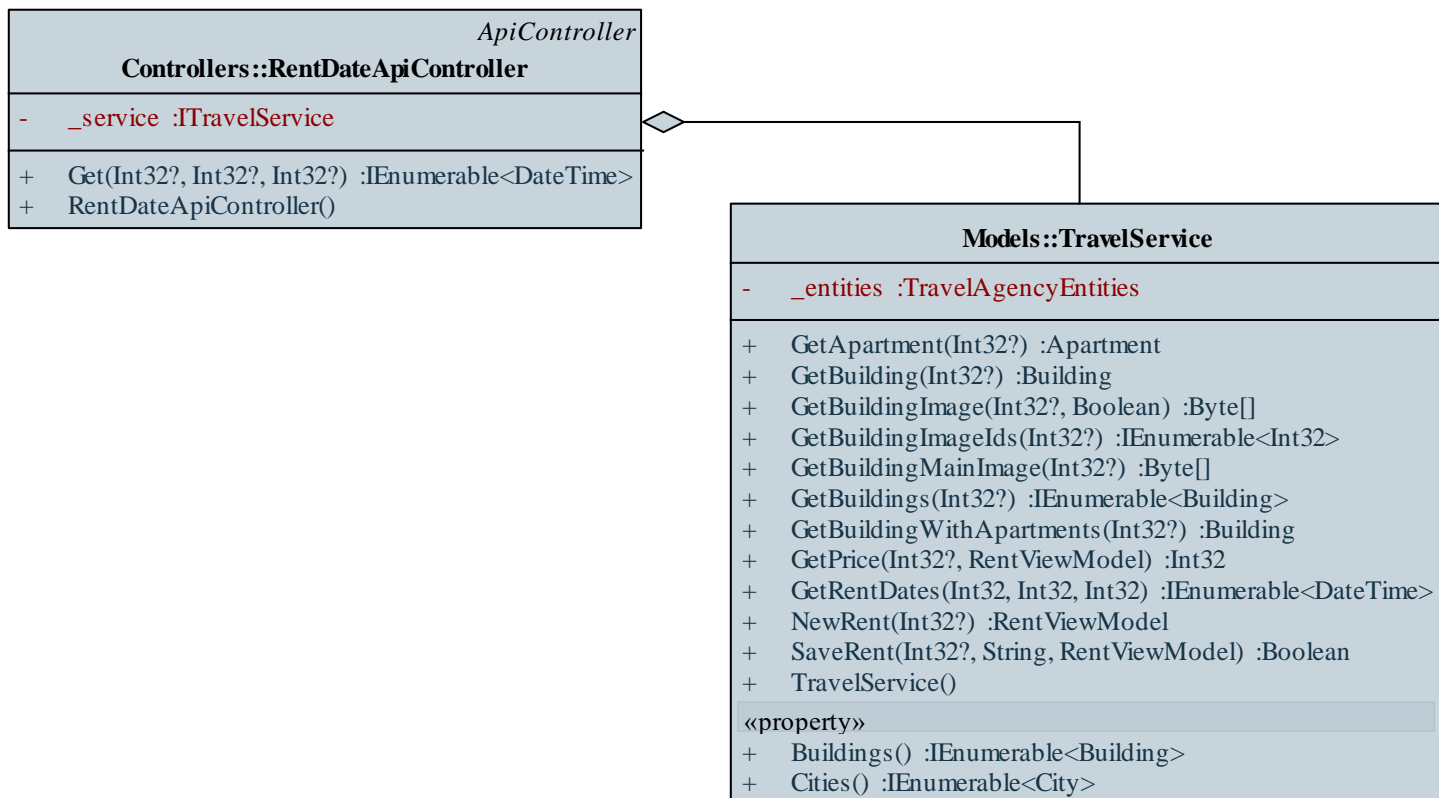
Feladat: Valósítsuk meg egy utazási ügynökség weblapját, amelyben apartmanok között böngészhetünk.

- könnyítsük meg a foglalást az által, hogy a dátumot egy naptár (`glDatePicker`) segítségével lehessen kiválasztani
- a dátumkiválasztó automatikusan lekérdezi (jQuery segítségével) a szolgáltatástól, mely napok szabadok
- a szolgáltatása vezérlője (`RentDateApiController`) egy műveletet biztosít (`Get`) a megfelelő napok lekérdezésére
- magát a lekérdezést a modell (`TravelService`) biztosítja (`GetRentDates`), amely adott egy hónap körüli

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

Tervezés:

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

Megvalósítás (RentDateApiController.cs):

```
[RoutePrefix("api/rentdate")]
    // útvonal feloldás megadása
public class RentDateApiController : ApiController
{
    ...
    [Route("{apartmentId}/{year}/{month}")]
    // útvonal feloldás megadása
    public IEnumerable<DateTime> Get(
        Int32? apartmentId,
        Int32? year, Int32? month)
    {
        ...
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

Megvalósítás (Rent/Index.cshtml):

```
<script type="text/javascript">
    $(window).load(function () {
        ...
        jQuery.getJSON("api/rentdate/" +
            @Model.Apartment.Id + "/" + year + "/" +
            month,
            function (data)
            {
                options.selectableDates =
                    parseDates(data);
            });
        ...
    })

```

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- A vezérlő nem csupán az alapértelmezett, de tetszőleges HTTP kóddal tud válaszolni a kérésekre, amennyiben általános visszatérési típust specifikálunk (`IActionResult`)
 - előre definiált visszatérési függvényekkel könnyedén megadhatjuk az eredményt: `Ok(<content>)`, `Created(<location>, <content>)`, `Redirect(<location>)`, `NotFound()`, `Unauthorized()`, `BadRequest(<message>)`, `Conflict()`, `InternalServerError(<exception>)`
 - a megfelelő visszajelzés a hibakezelés szempontjából is fontos (amennyiben nem kezeljük le a műveletben dobott kivételeket, **INTERNAL SERVER ERROR (500)** üzenetet küld a szolgáltatás)

Webszolgáltatások megvalósítása

Visszajelzés és hibakezelés

- pl.:

```
public IHttpActionResult GetProduct(int id)
{
    try {
        ...
        return Ok(product);
        // amennyiben sikeres volt a
        // lekérdezés, 200-as kód
    }
    catch {
        return NotFound();
        // ellenkező esetben 404-es kód
    }
}
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Tesztelés

- A webszolgáltatások tesztelése elvégezhető
 - manuálisan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító program, így böngésző vagy célszoftver (pl. *Postman*, *Insomnia*, *Fiddler*) segítségével
 - automatikusan, kliens oldalon, a kérések küldését biztosító osztály (pl. `HttpClient`) segítségével
 - automatikusan, szerver oldalon, a vezérlő műveleteinek közvetlen tesztelésével
- A webszolgáltatás használata a célkörnyezetben (weblap, asztali alkalmazás, ...) már *integrációs teszt*, amelyet csak a megfelelő *egységtesztek* végrehajtása után kezdeményezhetünk

Webszolgáltatások megvalósítása

Mock objektumok

- Amennyiben függőséggel rendelkező programegységet tesztelünk, a függőséget helyettesítjük annak szimulációjával, amit *mock objektumnak* nevezünk
 - megvalósítja a függőség interfészét, egyszerű, hibamentes funkcionalitással
 - használatukkal a teszt valóban a megadott programegység funkcionalitását ellenőrzi, nem befolyásolja a függőségben felmerülő esetleges hiba
- Mock objektumokat manuálisan is létrehozhatunk, vagy használhatunk erre alkalmas programcsomagot
 - pl. *NSubstitute*, *Moq* letölthetőek NuGet segítségével

Webszolgáltatások megvalósítása

Mock objektumok

- Pl. :

```
class DependencyMock : IDependency
    // mock objektum
{
    // egy egyszerű viselkedést adunk meg
    public Double Compute() { return 1; }
    public Boolean Check(Double value) {
        return value >= 1 && value <= 10;
    }
}
...
Dependant d = new Dependant(new DependencyMock());
    // a mock objektumot fecskendezzük be a függő
    // osztálynak
```

Webszolgáltatások megvalósítása

Mock objektumok

- *Moq* segítségével könnyen tudunk interfészekből mock objektumokat előállítani
 - a **Mock** generikus osztály segítségével példányosíthatjuk a szimulációt, amely az **Object** tulajdonsággal érhető el, és alapértelmezett viselkedést produkál, pl.:

```
Mock<IDependancy> mock =  
    new Mock<IDependancy> ();  
    // a függőség mock objektuma  
Dependant d = new Dependant(mock.Object);  
    // azonnal felhasználható
```

- a **Setup** művelettel beállíthatjuk bármely tagjának viselkedését (**Returns (...)**, **Throws (...)**, **Callback (...)**), a paraméterek szabályozhatóak (**It**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Mock objektumok

- pl. :

```
mock.Setup(obj => obj.Compute()).Returns(1);  
    // megadjuk a viselkedést, mindig 1-t ad  
    // vissza
```

```
mock.Setup(obj =>  
        obj.Check(It.IsInRange<Double>(0, 10,  
            Range.Inclusive)))  
    .Returns(true);
```

```
mock.Setup(obj => obj.Check(It.IsAny<Double>()))  
    .Returns(false);  
    // több eset a paraméter függvényében
```

...

- lehetőségünk van a hívások nyomkövetésére (**Verify(...)**)

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

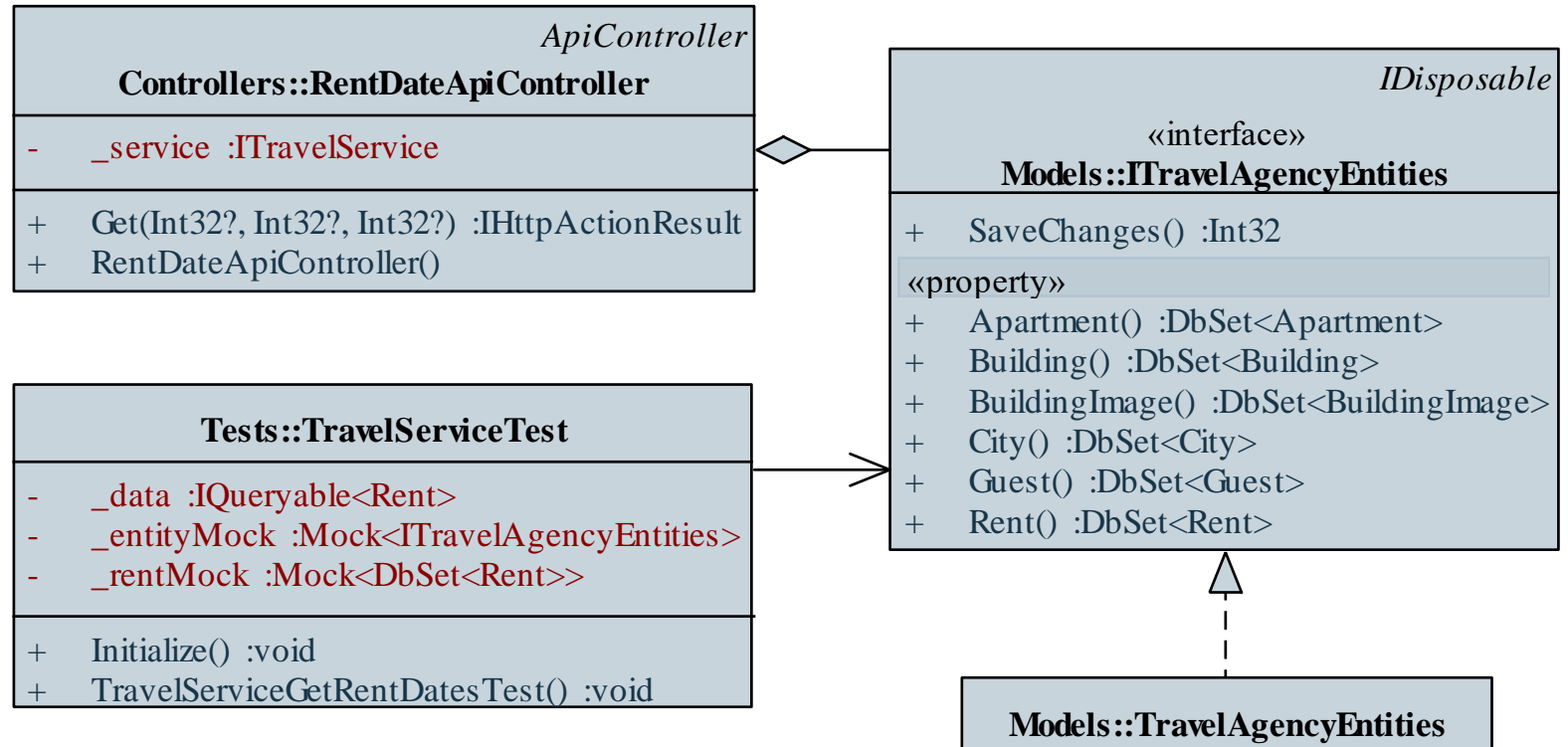
Feladat: Teszteljük az utazási ügynökség weblapját, azon belül pedig a szabad napokat lekérdező webszolgáltatást.

- egy külön tesztprojektben létrehozunk a tesztkörnyezetet biztosító osztályt (**TravelServiceTest**), ezek közül pedig a **Get** művelet funkcionalitását teszteljük
- ehhez leválasztjuk az entitásmodell interfészét (**ITravelAgencyEntities**), amelyet szimulálunk a teszthez (ehhez a Moq programcsomagot használjuk)
- an entitásmodell mellett a foglalások gyűjteményét (**DbSet<Rent>**) is szimuláljuk, és az adatokat egy listában adjuk meg

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

Tervezés:

Webszolgáltatások megvalósítása

Példa

Megvalósítás (TravelServiceTest.cs):

```
[TestMethod]
```

```
public void TravelServiceGetRentDatesTest() {  
    ...  
    // ellenőrzések júniusra  
    DateTime[] result =  
        service.GetRentDates(0, 2016, 06).ToArray();  
    foreach (DateTime date in _data.  
        Where(rent => rent.ApartmentId == 0).  
        Select(rent => rent.StartDate))  
        Assert.IsFalse(content.Contains(date));  
    ...  
}
```